

Miglės Verikaitės nuotr.

Žymus Švedijos biochemikas prof. Johanas Åqvistas: „Didžiausi atradimai dažniausiai pasiekiami atsitiktinai“

Lapkričio 14 dieną Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) lankėsi žymus Švedijos biochemikas, Švedijos karališkosios mokslų akademijos narys, buvęs Nobelio premijos Chemijos komiteto narys prof. dr. Johanas Åqvistas iš Upsalos universiteto.

» 2

Lapkričio 14-oji –
Pasaulinė cukrinio
diabeto diena

Sergančių cukriniu dia- betu kasmet daugėja: kaip to išvengti?

Cukrinis diabetas – viena iš dažniausiai diagnozuojamų ligų pasaulyje, nuo kurios kasmet miršta milijonai žmonių. Lietuvoje šia liga serga daugiau kaip 160 tūkst. žmonių, kasmet ji nusiņeša per 4 tūkst. lietuvių gyvybių.

Pirmą kartą pacientui išgirdus diabeto diagnozę, dažnai sunku įsivaizduoti, kaip gyvenimas klostysis toliau. Apie tai, kaip tinkamai kontroliuoti cukrinį diabetą ir su šia liga gyventi visavertį gyvenimą, kalbamės su Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos Ambulatorinio skyriaus vadove, gydytoja endokrinologe prof. Džilda Veličkienė.

**Pradėkime nuo pradžių:
kas yra cukrinis diabetas ir ko-
kios yra pagrindinės jo rūšys?**

Cukrinis diabetas, visuomenėje dažnai vadinamas cukralige, yra liga, kurios metu organizmas nesugeba tinkamai panaudoti arba gaminti insulino – hormono, atsakingo už cukraus (gliukozės) pernešimą į ląsteles.

» 6

Prof. Vaivos
Lesauskaitės veikla
įvertinta Kauno
miesto mokslo
premiija » 5

LSMU ir Tarptautinis
sveikatos ir gerovės
universitetas (Japo-
nija) tęsia akademinį
bendradarbiavimą » 7

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas bendradarbiaus su Lietuvos šaulių sąjunga

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS). Abi institucijos bendradarbiaus siekdamos veiksmingiau panaudoti mokslinių tyrimų, studijų, bendrų projektų ir pilietiškumo bei patriotinio ugdymo potencialą. » 5

■ LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis ir LŠS vadas pulkininkas leitenantas Linas Idzelis.

Žymus Švedijos biochemikas prof. Johanas Åqvistas: „Didžiausi atradimai dažniausiai pasiekiami atsitiktinai“

1 » **Miglė Smaidžiūnaitė**
Vidinės komunikacijos
specialistė

Ji Kauną jį atlydėjo Švedijos Karalystės ambasados nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Larsas Wahlundas, antrasis sekretorius Robinas Rinaldo, politikos ir verslo skatinimo pareigūnė Aušra Juozapaitytė bei Švedijos karalystės garbės konsulė dr. Jurgita Grigienė. Svečiai susitiko su Universiteto rektoriumi prof. dr. Rimantu Benetiu, Medicinos akademijos kanclere prof. habil. dr. Daiva Rastenyte, prorektore mokslui prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaite, prorektoriu klinicinei medicinai, Kauno klinikų generaliniu direktoriumi prof. habil. dr. Renaldu Jurkevičiumi, Medicinos fakulteto dekanu prof. dr. Andriumi Macu ir Tarptautinių ryšių ir studijų centro prodekanu dr. Alvidu Šarlausku.

Susitikime pristatytos LSMU veiklos kryptys, stiprybės, struktūra. LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis akcentavo Universiteto išskirtinumą: LSMU yra specializuotas sveikatos mokslų universitetas – didžiausia su žmogaus ir gyvūnų sveikata ir gyvybe susijusių sričių aukštoji mokslų ir studijų institucija Lietuvoje. Šimtametę istoriją turintis Universitetas šiandien – modernus, augantis, matomas tiek nacionaliniu, tiek ir tarptautiniu lygmenimis, įvertintas aukštomis pozicijomis tarptautiniuose ir nacionaliniuose

reitinguose. LSMU – vienas žinomiausių šalies mokslų centrų, čia vykdomi aukšto tarptautinio lygio moksliniai tyrimai. Universitetą renka si gabus jaunimas iš viso pasaulio: šiuo metu LSMU studijuoja per 1800 užsienio studentų iš 88 pasaulio šalių. Vizito metu profesorius Johanas Åqvistas Universiteto bendruomenei taip pat skaitė paskaitą „How Enzymes Adapt to the Cold“.

„Bus labai įdomu išgirsti jūsų paskaitą, galbūt po jos atrasime galimų bendradarbiavimo kryptių“, – kalbėjo LSMU rektorius profesorius

R. Benetis. Paskaitoje, kuri sulaukė itin didelio studentų susidomėjimo, Johanas Åqvistas aptarė struktūrinius ir energetinius fermentų prisitaikymo prie šalčio principus, papasakojo, kaip kompiuterinės simuliacijos, pasitelkiant atomus, gali padėti nustatyti fermentų reakcijų greičio priklausomybę nuo temperatūros bei kokią naują informaciją tokie skaičiavimai gali atskleisti apie fermentų evoliuciją prie šalčio skirtingai prisitaikiusiose rūšyse. „Prie šaltos aplinkos prisitaikiusių ektoterminių rūšių fermentai geba išlaikyti stebėtinai di-

delį katalizės greitį žemoje temperatūroje, kurioje įprastų fermentų aktyvumas smarkiai sumažėja. Šie prie šalčio prisitaikę fermentai pasižymi tam tikromis būdingomis ir universaliomis savybėmis, kurios atspindi, kaip jie optimizavosi vykstant evoliucijai“, – pasakojo prof. Johanas Åqvistas. Paskaitos dalyviai domėjosi svečio profesiniais tikslais ir ateities siekais, studentus ypač domino, kokios savybės reikalingos mokslininkui, siekiančiam Nobelio premijos.

„Sunku surasti receptą Nobelio premijai skirtingose mokslo srity-

se. Svarbiausia – geros idėjos. Labai dažnai didžiausi atradimai padaromi tiesiog atsitiktinai. Išradėjai nemėgsta garsiai apie tai kalbėti, bet bent jau mano srityje tik kelios Nobelio premijos atiteko didelėms tyrėjų grupėms. Labai dažnai jas gauna mažos mokslininkų grupės“, – samprotavo buvęs Nobelio premijos Chemijos komiteto narys.

Po paskaitos Universiteto bendruomenei prof. Johanas Åqvistas apsilankė LSMU Emanuelio Levino centre ir Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje.

Miglės Verikaitės nuotr.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1/>
Leidinytis skirtas LSMU ir Kauno klinikų
darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai,
mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Karolina RAČKAUSKIENĖ

REMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

**LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos
ir rinkodaros skyrius:**

Saulius TVIRBUTAS, Jūratė KUZMICKAITĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos
skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida TITIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Rezidentų bendrųjų kompetencijų mokymų rudens sesija

Lapkričio 7-ąją vyko jau antrieji rezidentų bendrųjų kompetencijų mokymai, kuriuos organizavo LSMU Podiplominių studijų centras.

Mokymų metu gydytojai rezidentai įgijo žinių apie sveikatos sistemos organizavimo ir finansavimo principus, su kuriais supažindino LSMU ligoninės Kauno klinikų Inovacijų vertinimo ir diegimo tarnybos vadovas Antanas Montvila. Kauno technologijos universiteto Ekonomikos ir verslo fakulteto profesorė Monika Petraitė pristatė pagrindines tendencijas, kuriomis „judą“ moderni sveikatos sistema, bei kaip pritaikyti jos poreikiams sparčiai besivystančius skaitmenizacijos įrankius. Kauno klinikų socialinio darbo koordinavimo vadovė Andželika Balčiūnienė pasakojo, kaip socialinis darbuotojas gali įsitraukti į pacientą prižiūrinčią sveikatos specialistų komandą.

Antroji mokymų dalis buvo skirta asmeniniam gydytojų rezidentų tobulėjimui ir komandinio darbo įgūdžiams stiprinti. LSMU

lektorius, gydytojas neurochirurgas Karolis Bareikis kartu su susirinkusia auditorija gvildeno su gydytojų mokingu susijusias situacijas bei siūlė prevencijos ir pagalbos būdus. Gydytoja psichiatrė Giedrė Jonušienė išdėstė kelias teorijas, kodėl kyla seksualinis priekabiavimas, kaip jį atpažinti ir reaguoti. Gydytoja neurologė Evelina Pajėdienė paaikškino pagrindinius miego reguliacijos ir biologinio laikrodžio veikimo principus bei pateikė patarimų, kaip išsaugoti kokybišką miegą dirbant pamaininį darbą.

Bendrųjų kompetencijų mokymai nuo 2023 metų yra integruoti į atnaujintas rezidentūros studijų programas, todėl Podiplominių studijų centras ir toliau užtikrins reguliarių jų rengimą. Kita mokymų sesija planuojama pavasarį kartu su LSMU Rezidentūros bazių muge.

LSMU Podiplominių studijų centro inf.

Prestižinės UNESCO premijos „Moterims moksle“ laureatė: „Mokslas tuo ir žavus – jis pilnas netikėtumų“

Lapkričio 12 d. Vilniuje, Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Didžiojoje konferencijų salėje, įteikti diplomai UNESCO Baltijos šalių stipendijų konkurso „Moterims moksle“ laureatėms.

Rasa Masiokaitė

LSMU Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

2024 metais trijų Baltijos valstybių mokslų akademijų ir nacionalinių UNESCO komisijų surengto konkurso laureatė ir geriausia jauna mokslininkė Lietuvoje (gam-

tos, inžinerijos ir technologijų ar medicinos ir sveikatos mokslų srityje) šiemet tapo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Virškinimo sistemos tyrimų instituto tyrėja daktarė Greta Varkalaitė. Ji gaus 7 tūkst. eurų stipendiją už pasiekimus atliekamuose tyrimuose, siekiant paskatinti karjerą moksle. Įteikiant diplomus devynioms laureatėms, jas vaizdo svei-

kinimais pagerbė Estijos švietimo ir mokslinių tyrimų ministrė dr. Kristina Kallas, Latvijos švietimo ir mokslo ministrė Anda Čakša, tiesiogiai iškilmišė kalbėjo Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto viceministras dr. Justas Nugaras. Kiekvienos šalies laureates pasveikino ir diplomus įteikė jų nacionalinių UNESCO komisijų atstovės ar generalinės sekretorės: Hanna-Liis Kaarlõp, Baiba Molnika ir Miglė Mašanauskienė. Sveikinius papildė Baltijos šalių mokslų akademijų prezidentai: Tarmo Soomere, Ivars Kalviņš ir Jūras Banys.

»4

Prestižinės UNESCO premijos „Moterims moksle“ laureatė: „Mokslas tuo ir žavus – jis pilnas netikėtumų“

Asmeninio archyvo nuotr.

3» LSMU Medicinos fakulteto Virškinimo sistemos tyrimų instituto vadovas profesorius Juozas Kupčinskas pažymėjo, kad šis UNESCO Baltijos šalių stipendijų konkurso įvertinimas – ne tik mokslinės kokybės ženklas, bet ir asmeninio meistriškumo pripažinimas, kuris turėtų būti matomas ir sektinas pavyzdys.

„Lietuvoje tai svarbiausias jaunųjų moterų mokslininkių įvertinimas, ši premija – antroji LSMU istorijoje. Apdovanojimas neabejotinai prisidės prie asmeninio laureatės tobulėjimo, tolesnės mokslinių tyrimų plėtros bei mokslo populiarinimo“, – šypsojosi prof. J. Kupčinskas. Prieš penkerius metus prestižinę „Moterims moksle“ premiją yra laimėjusi taip pat Virškinimo sistemos tyrimų instituto mokslininkė profesorė Jurgita Skiecevičienė. Šiųmetė laureatė dr. Greta Varkalaitė LSMU Virškinimo sistemos tyrimų instituto mokslo darbuotoja, siekia patobulinti ankstyvą skrandžio vėžio diagnostiką. Tam mokslininkė ketina pasitelkti naujausius genetinius ir molekulinis įrankius, kaip erdvinę ar vienos ląstelės transkriptomiką, naujosios kartos sekoskaita. Pasitelkus jautrius aukščiausio technologinio lygmens metodus, dr. G. Varkalaitė siekia nustatyti molekulinis pokyčius skrandžio kancerogenezės metu ir įvertinti biožymenis, susijusius su ikivėžinėmis ir navikinėmis

būklėmis. Naujausi tyrimai rodo, kad šie metodai padeda analizuoti retas ląstelių populiacijas, atsakingas už vėžio progresavimą, naviko potipius ir svarbius vėžio mikropalankos veiksnius.

Dr. Gretos Varkalaitės darbas prisidės prie fundamentinių žinių apie pagrindinius molekulinis pokyčius, atsirandančius skrandžio kancerogenezės metu, suteiks klinikinės naudos diagnozuojant, prognozuojant ir gydant šią ligą. Dr. G. Varkalaitė taip pat aktyviai prisideda prie kitų Virškinimo sistemos tyrimų instituto vykdomų „Horizon Europe“, kitų tarptautinių ir Lietuvos mokslo tarybos (LMT) finansuojamų projektų, susijusių su transliaciniais mikrobiomo tyrimais ir daugiapakopių molekulinis duomenų integravimu bei analize.

Kas Jus atvedė į mokslą, ir ypač – į tokios srities kaip virškinimo sistemos onkologinės ligos tyrimus? – paklausėme dr. G. Varkalaitės.

Jau mokykloje labai žavėjauosi biologija ir genetika, tad rinkausi medicinines ir veterinarines genetikos bakalauro studijas LSMU (buvo pirmoji šios programos laida). Studijuojant teko laimėti atlikti praktiką Virškinimo sistemos tyrimų instituto Klinikinės ir molekulinės gastroenterologijos laboratorijoje. Nuo to laiko šioje grupėje dirbu įvairiose

pozicijose, džiaugiuosi, kad profesinėje srityje galiu nuolat augti ir tobulėti. Galima netgi sakyti, kad ne aš pasirinkau virškinimo sistemos tyrimų sritį, o ji mane.

Kur link šioje srityje eina pasaulis? Į ką telkiami solidžiausi mokslo tyrimai?

Pastaruoju metu virškinimo ligų tyrimuose diegiamos naujovės aprėpia erdvinės ir vienos ląstelės transkriptomą analizę, kurios leidžia tiksliau suprasti žarnyno ligų molekulinis mechanizmus ir gali padėti tobulinti gydymo metodus.

Mašininis mokymasis ir duomenų analizė pasitelkiant multioptikos (skirtingų molekulinis analizių – genitinių, baltyminių ir kitų – žymenų) duomenis tampa ypač reikšmingi prognozuojant ligos eigą ir gydymo atsaką. Pasaulyje aktyviai plėtojami transliaciniai mikrobiomo tyrimai ir mikrobiomo modifikavimo pagrindu sukurti gydymo būdai, kaip specifinių bakterijų deriniai, galintys atkurti žarnyno homeostazę.

Išlieka svarbūs ir neinvaziniai diagnostikos metodai, pavyzdžiui, išmatų ar kraujo biožymenų analizė ir naujos molekulinės technologijos. Didėja precizinės medicinos svarba, apimanti genetinius, aplinkos ir gyvenimo būdo duomenis, siekiant kurti individualizuotus gydymo planus.

Labai džiaugiuosi, kad iš esmės visus šiuos tyrimus atlieka ir mūsų mokslininkų grupė Virškinimo sistemos tyrimų institute, tad tikrai neatsiliekame nuo pasaulinių tendencijų, kai kuriose srityse turime tvirtas pozicijas kaip tyrėjai ir ekspertai.

Ar mokslo tyrimuose pasitaiško netikėtumų?

Turbūt dauguma mokslininkų pritaris, kad netikėtumai eksperimentuose lydi bene kasdien. Labai dažnai tenka spręsti lygtis su daug nežinomųjų, apie kuriuos kartais net nebūtume pagalvoję. Mokslas tuo ir yra žavus, kad daugybę dalykų išsiaiškiname eksperimentiniu keliu, sluoksniš po sluoksnio keliaudami iki pirminės hipotezės tikrinimo. Maloniausia dalis man turbūt ir yra šis detektyvas, kurį išsprendus susidėlioja istorija, įnešanti dar dalį informacijos į tam tikros ligos patogenezės kelią ir artinanti mokslą praktinio šių žinių taikymo medicinoje link.

Kokią savo srities mįslę labiausiai norėtumėte įminti per mokslininkės karjerą?

Pirma mintis – norėčiau identifikuoti molekulinis signalus, kurie būtų specifiški ir pritaikomi virškinimo sistemos navikų ar uždegiminių žarnyno ligų ankstyvajai diagnostikai – tai išties galėtų sukelti revoliuciją šių ligų diagnostikos ir pacientų

Lietuvoje tai svarbiausias jaunųjų moterų mokslininkių įvertinimas, ši premija – antroji LSMU istorijoje.

sveikatos priežiūros srityse. Tačiau galbūt svarbiausią mįslę aš dar surasiu: mokslas pilnas netikėtumų.

UNESCO Baltijos šalių stipendijų konkursas „Moterims moksle“ neša ypatingą žinių moterims, drąsina ir skatina jas pasinerti į mokslo pasaulį. Ko palinkėtumėte dabartinėms moksleivėms, studentėms – būsimosioms mokslininkėms?

Linkiu drąsos ir pasitikėjimo savimi. Moters karjera iš principo turi daug iššūkių, tarkime, tenka derinti mėgstamą darbą ir šeimos klausimus. Bet iš tiesų pasaulis (neretai užtenka apsidairyti vien savo darbovietėje) pilnas įkvepiančių pavyzdžių, kad moterys gali nepaprastai daug – svarbu daryti tai, ką myli.

Gerbiamieji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiam savaitraštyje „Avevita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. (jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.). Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Avevita“ redakcija

Prof. Vaivos Lesauskaitės veikla įvertinta Kauno miesto mokslo premija

Kaunas tradiciškai pagerbia iškiliausius miesto mokslininkus už pasiekimus moksle ir išskirtinius nuopelnus akademinėje veikloje.

Lapkričio 12 d. Kauno savivaldybės taryba nusprendė šių metų mokslo premiją skirti dviem mokslininkams, tarp jų – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) prorektorei mokslui, gydytojai patologei profesoriui Vaivai Lesauskaitei už nuopelnus biomedicinos mokslų srityje.

Profesorės mokslinio darbo sri-

tytys – širdies ir kraujagyslių ligų atsiradimas, genų polimorfizmo tyrimai, programuota ląstelių mirtis.

Kauno mokslo premija skiriama už ilgametę aktyvią ir reikšmingą mokslinę veiklą, aukščiausius mokslo pasiekimus respublikiniu ar tarptautiniu mastu, novatorišką mokslinę idėją ir jos įgyvendinimą Kauno mieste. Mokslininkus apdo-

vanoti patarė kandidatų pasiekimus įvertinusi Lietuvos mokslų akademija. Praėjusiais metais Kauno miesto mokslo premija įvertintas LSMU Ausų, nosies ir gerklės ligų klinikos profesorius Virgilijus Ulozas.

Tradiciškai Kauno miesto mokslo premija teikiama metų pabaigoje Lietuvos mokslų akademijoje.

Komunikacijos tarnybos inf.

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas bendradarbiaus su Lietuvos šaulių sąjunga

1» Rasa Masiokaitė
Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

LSMU rektoriaus profesoriaus Rimanto Benečio ir LŠS vado pulkininko leitenanto Lino Idzelio pasirašytoje bendradarbiavimo sutartyje numatoma stiprinti LŠS narių ir Universiteto akademinės bendruomenės puoselėjamas tradicijas, kartu ugdyti kūrybišką, modernią ir pilietišką bendruomenę, stiprinti socialinę partnerystę.

„Keleto pastarųjų metų laikotarpis, nerami geopolitinė padėtis primena: demokratija, laisvė, nepriklausomybė nėra duotybė – tai nuolatinių pastangų reikalaujantis procesas. Būsimieji gydytojai ir sveikatos priežiūros specialistai gali daug prisidėti stiprinant visuomenės pilietišumą, atsparumą, bendrystę“, – įsitikinęs LSMU rektorius prof. R. Benetis.

Rektorius pabrėžė, kad Univer-

siteto istorija glaudžiai susijusi su Lietuvos valstybingumo istorija. „Visą nepriklausomos Lietuvos laikotarpį medicinos gydytojai išliko aktyvūs ir atsakingi savo Valstybės kūrėjai, nevengę atsakomybės sunkiausiais šalies laikotarpiais. Mūsų universiteto studentai – išsilavinę, nuolat tobulėjantys, veržlūs jauni žmonės. Skatiname, kad jaunimas įsitrauktų ne vien tik į studijas, bet ir įsijungtų į veiklas, padedančias tapti įvairialypėmis, atsakingomis, kūrybingomis asmenybėmis“, – sako prof. R. Benetis.

„Šaulių veiklos apima daugybę sričių, tarp jų – ir pirmąją medicinos pagalbą. Jei žmogus žino, kaip reikia tai daryti, jis pasitikės savo jėgomis ir drąsiai išties pagalbos ranką šalia esančiajam. Gyvename neramiais laikais, ir niekada negali žinoti, kada tokių žinių, įgūdžių gali prireikti. Būtent dėl to kaupti žinias ir mokytis vieniems iš kitų pats tinkamiausias metas yra dabar“, – mano Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. lt. L. Idzelis.

Lietuvos šauliams Univer-

Miglės Verikaitės nuotrauka

tas numato teikti informaciją apie studijų LSMU galimybes, rengti ir įgyvendinti bendrus tarptautinius ir nacionalinius projektus, plėtoti mokslo tyrimus. Taip pat sutartis atveria galimybių studentams atlikti praktinę LŠS padaliniuose, Universiteto bendruomenei – prisijungti prie LŠS, daugiau sužinoti apie šios organizacijos veiklą ir tikslus.

Universitetas taip pat numato dalyvauti bendrose LSMU veiklos

pobūdį atitinkančiose šaulių pratybose. Bendradarbiavimo sutartyje aptarti ne tik bendri pilietinio ugdymo, švietimo, mokslo, meno ir kultūriniai, akademiniai renginiai, bet ir bendradarbiavimas tokiose svarbiose srityse kaip abipusė pagalba ekstremaliųjų situacijų metu.

LŠS vadas sako matantis didžiulį potencialą bendradarbiauti su LSMU bendruomene: šauliai mokysis iš medikų, o su medikais da-

lysis savo sukauptomis žiniomis ir įgūdžiais valstybės gynybos, kibernetinio saugumo, pilietinio ir patriotinio ugdymo ir kitose srityse.

„Mokydami ir veikdami kartu galime geriau pažinti vieni kitus, žinoti vieni kitų potencialą – tik tada ekstremalioje situacijoje gebėsime elgtis susitelkę, vieningai ir kryptingai, taip prisideddami prie didesnio Lietuvos saugumo“, – neabejoja plk. lt. L. Idzelis.

2024
Gruodžio
4
14:00–19:00

LIETUVOS NUTUKIMO ASOCIACIJA

LED

„Nutukimo valdymas tarpdisciplininėje komandoje: šeimos gydytojo ir specialistų bendradarbiavimas“

Vieta: LSMU VSF 110 aud., Tilžės g. 18, Kaunas
LSMU Profilaktinės medicinos katedra kartu su Lietuvos nutukimo asociacija (LNA), Lietuvos endokrinologų draugija (LED) organizuoja konferenciją.

LSMU VSF Profilaktinė medicinos katedra, Lietuvos nutukimo asociacija (LNA) ir Lietuvos endokrinologų draugija (LED) kviečia dalyvauti mokslinėje hibridinėje konferencijoje **„Nutukimo valdymas tarpdisciplininėje komandoje: šeimos gydytojo ir specialistų bendradarbiavimas“**.

Sergantis nutukimu žmogus patiria daug iššūkių – besikreipdamas pagalbos į sveikatos priežiūros specialistus ir tikisi pagalbos. Todėl labai svarbu aptarti ir suprasti, kokias sveikatos priežiūros problemas sprendžia skirtingų specialybių specialistai, dirbdami tarpdisciplininėje komandoje. Mūsų konferencijos pagrindinis tikslas – padėti sergančiam nutukimu žmogui, sveikatos priežiūros specialistui tampant partneriu paciento kelyje geresnės savijautos link.

Konferencija vyks hibridiniu būdu (gyvai ir nuotoliu). Konferencija skirta šeimos gydytojams, šeimos gydytojams rezidentams, visų specialybių gydytojams, psichologams, dietistams, slaugytojams, gyvenamosios medicinos ir visuomenės sveikatos specialistams.

Dalyvio mokestis: Lietuvos nutukimo asociacijos, Lietuvos endokrinologų draugijos nariams – nemokamai; gydytojams, dietistams, psichologams – 10 Eur; gyvenamosios medicinos ir visuomenės sveikatos specialistams, slaugytojams, studentams, gydytojams rezidentams – 5 Eur.

Konferencijos dalyviams bus išduodami 5 val. LSMU kvalifikacijos kėlimo pažymėjimai.

Registracija į renginį ir programa: [SPAUSTI ČIA](#).

Sergančių cukriniu diabetu kasmet daugėja: kaip to išvengti?

1 » Gliukozė yra pagrindinis energijos šaltinis, tačiau dėl insulino trūkumo arba organizmo atsparumo insulinui gliukozė kaupiasi kraujyje, žaloja kraujagysles. Jeigu gliukozė nepatenka į ląsteles, žalojami visi organai, nes jiems trūksta energijos atlikti savo darbą.

2-ojo tipo cukrinis diabetas sudaro 90 proc. visų diabeto atvejų, vystosi dažniausiai dėl genetinio polinkio sirgti šia liga, netinkamos mitybos, per mažo fizinio aktyvumo, ilgalaikio lėtinio streso, miego trūkumo. Sergant 2-ojo tipo diabetu, ląstelės tampa atsparios insulinui veikimui. Tai reiškia, kad insulino organizme yra, bet jis neatlieka savo darbo. Daugelis klysta manydami, kad šio tipo diabetas yra lengvesnis, nes ligos pradžioje žmogus dažniausiai nejunta jokių simptomų dėl organizme palaipsniui didėjančio cukraus kiekio. Vis tik jis yra ne mažiau pavojingas nei 1-ojo tipo cukrinis diabetas, nes, jei liga nediagnozuojama ir neigydoma, organizme pamažu vystosi lėtinės cukrinio diabeto komplikacijos. Neretai išsekus kasos rezervui, išsivysto ūmios komplikacijos, tokios pat kaip sergant 1-ojo tipo cukriniu diabetu.

1-ojo tipo cukriniu diabetu dažniausiai suserga vaikai ir jauni žmonės iki 35 metų. Organizme pradeda gamintis medžiagos, puolančios savus organus, pažeidžia kasą, kuri nustoja gaminti insuliną. Šiam cukriniam diabetui įtakos taip pat turi paveldimumas, ligą gali išprovokuoti persirgimas virusinėmis infekcijomis. Per kelis mėnesius nuo ligos pradžios atsiranda silpnumas, troškulis, padidėja apetitas, padažnėja šlapinimasis, vėliau atsiranda acetonu kvapas iš burnos. Šio tipo diabetui gydyti nuo pat pirmos dienos paskiriamas insulinas.

Kaip diagnozuojamas cukrinis diabetas? Kas turėtų sunerimti ir kada skubiai reikia kreiptis pagalbos?

1-ojo tipo cukrinis diabetas ilgai nediagnozuotas nelieka, nes žmogaus organizmas be insulino

tiesiog negali funkcionuoti, progresuoja ligos simptomai. Didesnė tikimybė susirgti 1-ojo tipo cukriniu diabetu yra tiems, kurių šeimose yra šia liga sergančių žmonių, ypač, jei jiems nustatyti kasos autoantikūnai. Tačiau neretai šia liga suserama ir tose šeimose, kur sergančių iki tol nebuvo. Pajutus anksčiau minėtus bendrus simptomus, raginame nedelsiant kreiptis į gydymo įstaigą, taip išvengiant dažniausios komplikacijos – ketoacidozės (būklė, kai, nesant savo insulino, pradedami skaldyti organizmo riebalai, reikalingi energijai gauti ir susidaro toksinių medžiagų perteklius).

Situacija su 2-ojo tipo cukriniu diabetu yra visai kitokia: būtina atlikti tyrimus, net jei nėra jokių simptomų, bet yra 2-ojo tipo cukrinio diabeto rizikos veiksniai: antsvoris ar nutukimas, diagnozuotos širdies kraujagyslių ligos, yra sergančių 2-ojo tipo cukriniu diabetu šeimoje ar nėštumo metu buvo diagnozuotas nėščiųjų diabetas. Aukso standartas ligos diagnostikai yra gliukozės tolerancijos mėginys, kurį atlieka šeimos gydytojas.

Ar galima šios ligos išvengti?

Jeigu šis klausimas man būtų užduotas prieš dešimt metų, atsakymas būtų ne. Laimei, per šį laikotarpį daug kas pažengė į priekį ir dabar atsakymas yra taip – galima išvengti 2-ojo tipo cukrinio diabeto ar atitolinti jo pradžią, keičiant gyvenimo būdą. Būtina mažinti ir kūno svorį, kuris turėtų sumažėti bent 5–7 proc., geriausiai – 10 ir daugiau procentų. Lietuvoje veikia sveikatos stiprinimo programos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai, tačiau jos efektyvumas ir apimtys nėra pakankami. 2-ojo tipo cukrinio diabeto riziką sumažina ir kitos priemonės, skiriamos nutukimui gydyti – medikamentai ar chirurginis nutukimo gydymas.

Kalbant apie 1-ojo tipo cukrinį diabetą, profilaktikos galimybių gerokai mažesnės, bet neseniai buvo paskelbti tyrimų duomenys, kad vieni vaistai gali atitolinti ligos pradžią net keliolika mėnesių, didelę ri-

■ Prof. Džilda Veličkienė.

ziką susirgti 1-ojo tipo cukriniu diabetu turintiems žmonėms. Be to, riziką susirgti 1-ojo tipo cukriniu diabetu mažina ir organizmo grūdinimas, kūdikystėje – maitinimas motinos pienu, vitamino D vartojimas.

Kaip gydomas cukrinis diabetas?

Cukrinio diabeto gydymas priklauso nuo diabeto tipo. 1-ojo tipo diabetas nuo pat diagnozės pradžios ir visą likusį gyvenimą gydomas insulinu, kuris švirkščiamas į paodį 4–5 kartus per dieną ar leidžiamas į paodį insulino pompa.

2-ojo tipo diabetu sergantiems žmonėms svarbiausia gydymo dalis – gyvenimo pakeitimas: svorio mažinimas, fizinio aktyvumo didinimas, mitybos įpročių keitimas. Dažniausiai būna reikalingas gydymas geriamaisiais ir leidžiamaisiais vaistais, vėlyvoje stadijoje leidžiamas insulinas.

Nėščiųjų diabetu sergančioms moterims dažniausiai užtenka koreguoti mitybą, dietoje sumažinti angliavandenių kiekį, retai kada nėštumo laikotarpiu prireikia gydyti insulinu.

Kas kompensuojama pacientams, gydomiems nuo cukrinio diabeto?

Sergančių cukriniu diabetu gydymo galimybių Lietuvoje pastaraisiais metais vis gerėja. Nuo 2022 m. visi sergantys 1-ojo tipo cukriniu diabetu gali gauti Privalomojo svei-

Nuo 1991 m. kasmet lapkričio 14 d. minima Pasaulinė cukrinio diabeto diena, kurios tikslas – atkreipti visuomenės į cukrinį diabetą, šios ligos komplikacijas, prevenciją ir kontrolę.

katos draudimo fondo (PSDF) biudžeto lėšomis kompensuojamus jutiklius nuolatiniam gliukozės kiekiui matuoti. Be to, tiems, kam yra reikalinga, apmokomas ir gydymas insulino pompomis, įskaitant ir pompą, gebančią sustabdyti insulino tiekimą, jei gliukozės kiekis kraujyje mažėja. Kompensuojamų diagnostinių juostelių skaičius, tenkantis vienam pacientui, Lietuvoje yra vienas iš didžiausių Europoje. Sergantiems 2-ojo tipo cukriniu diabetu, ypač jei yra širdies kraujagyslių rizikos veiksniai, diagnozuotos širdies kraujagyslių ligos ar lėtinė inkstų liga, yra galimybė skirti naujausios kartos medikamentus, kurie ne tik mažina gliukozės kiekį organizme, bet ir stabdo minėtų ligų progresavimą.

Kokios yra cukrinio diabeto gydymo galimybės Kauno klinikoje?

Kauno klinikų Endokrinologijos klinika – vienas didžiausių diabeto centrų Lietuvoje, jame kasmet apsilanko apie 10 tūkst. pacientų. Ligoninėje sudarytos sąlygos cukriniu diabetu sergantiems asmenims bent pas vieną gydytoją patekti per 1–2 savaites, esant poreikiui – per kelias dienas būti stacionarizuotam.

Klinikoje dirba daugiadalykė

specialistų komanda, kuri padeda skubiai spręsti sudėtingiausius diabeto diagnostikos, gydymo ir diabetinės pėdos gydymo taktikos klausimus. Pacientams skubiai atliekami reikalingi tyrimai, skiriamas gydymas, kas sumažina riziką netekti galūnės. Džiaugiamės komandoje greita gydytojų chirurgų, kraujagyslių chirurgų, mikrobiologų, radiologų ir kitų specialistų turėdami ir medicinos genetiką, kuris padeda diagnozuoti retesnius genetinio diabeto atvejus, bei medicinos psichologą, padedantį pacientams įveikti su liga susijusius psichologinius sunkumus.

Endokrinologijos klinikoje neseniai įdiegta pažangi 1-ojo tipo cukriniu diabetu sergančių vaikų tranzicija į suaugusiųjų periodą, t. y. vaikų endokrinologas supažindina su pacientu ir jo ligos istorija suaugusiųjų endokrinologą. Pacientui suteikiama saugumas, gydymo tęstinumas ir geriausia paslaugos kokybė šiuo tranzicijos periodu. Dar viena naujovė – nuo šių metų yra galimybė atlikti brangų, bet labai reikalingą neaiškiais diagnostikos atvejais autoantikūnų prieš zinko transporterį tyrimą. Šis tyrimas padeda patvirtinti 1-ojo tipo cukrinio diabeto diagnozę, kai yra sudėtingi ir neaiškūs atvejai.

Kauno klinikų inf.

Žygis – Pasaulinei diabeto dienai paminėti

Artėjant lapkričio 14-ajai – Pasaulinei diabeto dienai – savaitgalį visos Lietuvos diabeto bendruomenė buvo pakviesta į 7 km žygį Kaune, organizuotą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos ir LSMU SMD Endokrinologijos būrelio.

Agnė Rimkutė

LSMU SMD Endokrinologijos būrelio pirmininkė

Renginys pritraukė daugiau nei 500 dalyvių – ne tik sergančių cukriniu diabetu, bet ir juos palaikančių artimųjų bei medicinos specialistų. Vienybę ir tikėjimą simbolizuo-

jančios mėlynos spalvos apsiaustais apsirengusi ir mėlynomis vėliavėlėmis mojuojanti minia žygiavo nuo Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos iki Kauno pilies, skleisdama žinią apie šią visame pasaulyje plintančią sudėtingai valdomą ligą.

» 6

Žygis – Pasaulinei diabeto dienai paminėti

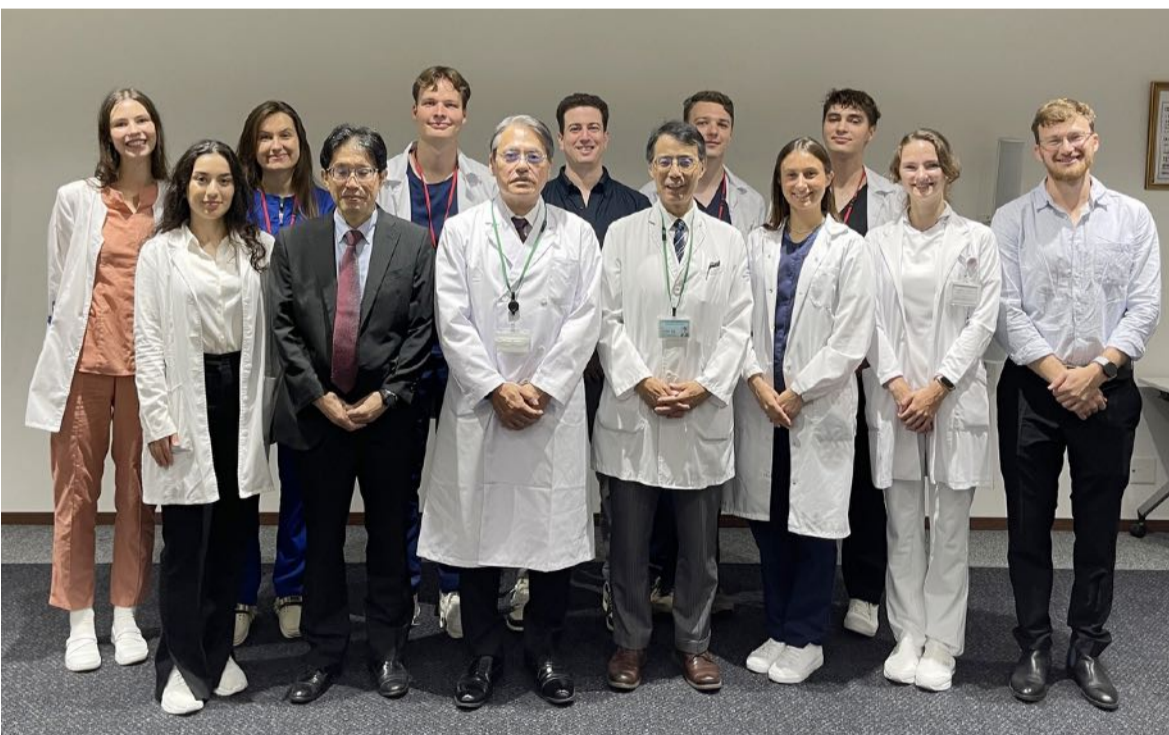

5» Žygeiviai dalijosi patirtimi, aptarinėjo diabeto kasdienybę, tenkančius iššūkius ir ligos valdymo galimybes. LSMU Kauno klinikų Endokrinologijos klinikos Vaikų endokrinologijos skyriaus vadovė dr. Edita Jašinskienė pasidžiaugė matydama tokį gausų dalyvių

būrį iš visos Lietuvos. „Tai įrodo, kokia stipri yra diabeto bendruomenė ir kaip ji vieningai siekia skleisti žinią apie diabetą bei iššūkius, su kuriais kasdien susiduria sergantys“, – kalbėjo gydytoja. Žygeiviai buvo pamaloninti rėmėjų dovanomis ir parodytu dėmesiu.

LSMU ir Tarptautinis sveikatos ir gerovės universitetas (Japonija) tęsia akademinį bendradarbiavimą

Rugsėjo 24 d.–spalio 18 d. antroji Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) studentų grupė turėjo galimybę atlikti klinikinę praktiką Japonijoje, Tarptautiniame sveikatos ir gerovės universitete (IUHW). Praktikos metu 10 LSMU studentų ne tik tobulino savo klinikinius įgūdžius, bet ir turėjo galimybę pažinti Japonijos kultūrą bei pažangią sveikatos priežiūros sistemą.

Ramunė Juozapavičiūtė
TRSC Tarptautinių programų koordinatė

IUHW universiteto atstovai šil-tai pasveikino atvykusius LSMU studentus ir suteikė jiems nemokamą apgyvendinimą bei išskirtinę priežiūrą. Toks dėmesys ir pagalba leido studentams visapusiškai susitelkti į mokymąsi ir klinikinę praktiką, kuri truko keturias savaites. Studentai bu-

vo dėkingi už šią neįkainojamą patirtį ir pabrėžė, kad tai pranoko visus jų lūkesčius. Praktikos metu studentai įvairiuose IUHW Naritos ligoninės skyriuose dirbo rotacijos būdu, susipažindami su aukštais japonų darbo standartais ir klinikinės praktikos metodais. Jie sustiprino pasitikėjimą savo įgūdžiais atlikdami medicininės procedūras ir priimdami svarbius sprendimus. Studentai išmoko vertinti pacientų būklę ir pasirinkti tin-

kamas gydymo strategijas, taip pat susipažino su inovatyviomis technologijomis, pavyzdžiui, interaktyvūs radiologijos objektai, 3D spausdinimas, Hinotori robotinė praktika ir daug kitų. LSMU studentai stebėjo pažangias operacijas su robotais ir dalyvavo praktiniuose mokymuose, naudojant Hinotori ir daVinci robotinius chirurginius modelius. Studentai turėjo galimybę apsilankyti kitose IUHW ligoninėse Tokijuje ir susipa-

žinti su šios šalies medicininiais standartais ir technologiniais pasiekimais. Ši patirtis neabejotinai padės studentams tapti geresniais specialistais ir atvers jiems plačias galimybes medicinos srityje.

Be klinikinės praktikos, studentai galėjo pasinerti į Japonijos kultūrą ir tradicijas. Laisvalaikį jie kartu su japonų studentais ragavo vietinio maisto ir aplankė žymius Japonijos miestus – Osaką, Kiotą, Tokiją, Niko, Ivakį, Hitačį,

Kamakurą ir Fujiyoshidą. Šie kelionės metu patirti įspūdžiai leido giliau suprasti Japonijos kultūrinį paveldą.

Ši praktika buvo dar vienas svarbus žingsnis LSMU ir IUHW bendradarbiavimo kelyje. Jau kitų metų pavasarį, kovo-balandžio mėnesiais, numatoma, kad 16 japonų studentų atvyks į Lietuvą, kur atliks praktiką Kauno klinikose, susipažins su Lietuvos sveikatos priežiūros sistema ir aplankys žymias šalies vietas.

LSMU and International University of Health and Welfare, Japan, continue academic collaboration

This year, the second group of LSMU students began their internship at the International University of Health and Welfare (IUHW) on the 24th of September and completed it on the 18th of October. The IUHW University representatives welcomed the students and provided them with excellent care, accommodation, and a precisely planned internship program. Four-week internship at IUHW Narita Hospital was an incredible experience that has left a lasting impact on students. During the internship the students enriched their clinical skills and cultural understanding about Japan, making the internship truly unforgettable. The students said that „it is hard to express how grateful we are for this experience, that exceeded all expectations and beyond“.

Ramunė Juozapavičiūtė

International Program Coordinator at International Relations and Study Centre

Throughout the practice in Japan, the students had a plethora of opportunities to enhance key practical skills. During clinical rotations, the students got to know Japanese high working standards. Rotations across various departments also strengthened the students' confidence in routine procedures and

critical decision-making while also enhancing patient assessment skills and emergency management strategies. The students have tried the newest technologies like interactive radiology objects, 3D printing, Hinotori robotic practice and much more. Observing advanced robotic-assisted surgeries and engaging in hands-on practice through Hinotori and da Vinci robotic surgery simulations the students got valuable insights into cutting-edge surgical techniques. Furthermore, they learnt more

about the Japanese communication style between physicians and students.

Additionally, the students had the unique opportunity to visit other IUHW hospitals and campuses in Tokyo, broadening their understanding of Japan's healthcare system. The knowledge and skills the LSMU students gained during this time have enriched their medical training and will undoubtedly make them better doctors in the future.

The students got the chance to go out to

restaurants and sample Japanese food with Japanese students during their free time, and they also went together to see the famous landmarks in the area (in Osaka, Kyoto, Tokyo, Nikko, Iwaki, Hitachi, Kamakura, Fujiyoshida cities and more).

As part of the ongoing academic exchange with IUHW 16 Japanese students are going to visit LSMU for an internship, visiting Kaunas Clinics, and exploring the Lithuanian health system and our well-known Lithuanian landmarks in March/April of 2025.

Kultūrinė dalykinė pažintinė studentų mobilumo programa į Prancūziją

Kultūrinė dalykinė pažintinė studentų mobilumo programa į Prancūziją vykdoma realizuojant LSMU ir asociacijos „Laba diena“ bendradarbiavimo sutartį. Kiekvienais metais gegužės mėn. LSMU studentų grupė vyksta į Prancūzijos Dižono regiono Saint-Seine-L'Abbaye kaimą. Prancūzijoje studentai apgyvendinami nemokamai asociacijos „Laba diena“ savanorių šeimose, šeimos pasirūpina maitinimu.

Prof. Liudmila Dulksnienė

Kalbų ir edukacijos katedra

Šiais metais konkursą laimėjo ir į Prancūziją vyko 12 studentų iš Medicinos (6), Visuomenės sveikatos (3), Farmacijos (1), Veterinarijos (1) ir Gyvūnų mokslų (1) fakultetų. Prancūzų kalbos dėstytojos vizitą finansavo E+ judumo programa.

Asociacija „Laba diena“ siūlė savo svečiams kultūrinės, ekonominės, susipažinimo su regionu veiklas bei suorganizavo vizitą

į universitetą. Studentai lankėsi Dižono universiteto Sveikatos mokslų fakulteto Farmacijos ir Anatomijos katedrose. Jie turėjo galimybę apsilankyti vaistų gamybos patalpose ir pamatyti naujausią naudojamą įrangą vaistams gaminti. Vėliau diskutavo apie farmacijos industrijos galimybes bei vaistų gamybos eigą su katedros dėstytojais. Anatomijos katedros vadovas smulkiai paaiškino, kaip vykdoma šios katedros veikla, ką studentai veikia studijų metu. Diskutavo su studentais

apie studijų skirtumus Lietuvoje ir Prancūzijoje. Studentai kiekvieną dieną turėjo skirtingas išvykas ir veiklas, kurios jiems labai patiko. „Pamatėme labai daug, visas laikas buvo išnaudotas, paragavau nacionalinio maisto, susipažinau su nauja kultūra bei prancūzų gyvenimu. Labiausiai patiko stalagmitų ir stalaktitų urvas, piknikas gamtoje žiūrint į antytes.“ (M. Limbaitė). „Patiko Prancūzijos gamta, kultūra ir virtuvė.“

Kultūrinė dalykinė pažintinė studentų mobilumo programa į Prancūziją

7» Daug įspūdžių sukėlė rengiamos ekskursijos ir Burgundijos regiono tyrinėjimas. Džiaugiuosi, kad, be ekskursijų, turėjome ir bendrus vakarus su visais asociacijos dalyviais, kurių metu turėjome galimybę pristatyti Lietuvą, jos tradicinius užkandžius, šokius bei dainas.“ (E. Čižauskaitė). „Labai patiko, kad pačios šeimos organizavo išvykas ir edukacijas, tikrai matėme jų pastangas parodyti kuo daugiau Prancūzijos.“ (V. Kazlauskas). „Kelionės programa buvo labai įdomi ir, mano nuomone, puikiai atskleidė Burgundijos kultūrą, architektūrą bei maistą.“ (E. Žebelytė). Gyvendami šeimose, studentai galėjo susipažinti su prancūzų tradicijomis, gyvenimo būdu. „Gyvenimas šeimoje buvo ypatinga patirtis. Niekada prieš tai nebuvo to patyrusi, todėl jaučiau šiek tiek nerimo, nes nežinojau, ko tikėtis. Žinojau tik tiek, kad gyvensiu pas veterinarą ir jo žmoną. Tačiau viskas išėjo geriau, nei galėjau įsivaizduoti – šeima buvo nuostabi, gyvenau senoviškame dvare, turėjau savo kambarį. Šeima augina daugybę šarolė veislės galvijų. Jie labai noriai dalijosi savo kasdienybe ir pasakojo apie savo ūkį. Turėjau progą prisidėti prie galvijų priežiūros ir net pasivažinėti traktoriumi! Dienos darbams pasibaigus, vakarieniaudavome kartu, dalydamiesi dienos įspūdžiais ir mėgaudamiesi puikia prancūziška virtuve.“ (E. Žebelytė). „Man tai visiškai nauja patirtis, privertusi gerokai išlipti iš savo komforto zonos, tačiau esu labai patenkinta ir galiu nuraminti visus nerimaujančius. Gyvenau gražiam, tvarkingame name su itin rūpestinga vyresnio amžiaus šeimininke ir pudeliu. Šeimninė visada stengdavosi pagaminti skanų valgių. Džiaugiuosi, kad pagamintas maistas buvo sveikas ir skanus.“ (E. Čižauskaitė). „Ypač patiko priėmusių prancūzų šilumą, jaučiausi tarsi būčiau atvykęs pas artimiausius gimines.“ (V. Kazlauskas).

Studentai, praleisdami visą laiką prancūzakalbėje aplinkoje, tobulino ir savo prancūzų kalbos žinias. „Labiausiai netikėta ir mane nustebinusi patirtis šios programos metu,

ko gero, buvo mano pačios prancūzų kalbos lygis. Kalbėti iš pradžių buvo šiek tiek sunkiau, tačiau kelionės pabaigoje jaučiausi vis laisvesnė ir drąsiau kalbėjau, nebijodama suklysti.“ (E. Žebelytė). Dauguma studentų pabrėžė, kad prancūzų kalbos mokymasis yra naudingas tiek profesinėje, tiek ir asmeninėje srityse. „Prancūzų kalbos mokymasis yra būtinas, jei planuoji dalyvauti Erasmus mainuose ar atlikti praktiką Prancūzijoje. Ar naudingas? Tikrai taip! Bet kokių atveju, naujos kalbos mokėjimas niekam nepakenkė, priešingai – atveria daugybę galimybių. Naujos pažintys, menas, knygos, filmai – prancūzų kultūra šiuo atžvilgiu yra ypatinga.“ (E. Žebelytė). „Prancūzų kalba išsiskiria savo gražiu sąskambiu ir padeda atverti duris į turtingą prancūziškąją kultūrą.“ (V. Kazlauskas). „Prancūzų kalbos mokymasis labai reikalingas. Kiekvienos kalbos mokėjimas atveria daug naujų durų, daugiau galimybių.“ (M. Limbaitė). „Prancūziškai kalba daug pasaulio žmonių. Tad, jei ieškotumėte kalbos, kuri padėtų susikalbėti su daugeliu žmonių – prancūzų kalba yra geras pasirinkimas.“ (E. Čižauskaitė).

Studentai iš šios mobilumo programos grįžo labai pavargę, bet kupini įspūdžių, naujų idėjų. „Tiesa, buvo šiek tiek nerimo, nes kelionė vyko pačiame atsiskaitymų įkarštyje – vieną atsiskaitymą netgi rašiau

nuotoliniu būdu, būdama vynuogyne. Tačiau viskas buvo suderinama, puikiai pavyko ir džiaugiausi, kad galėjau mėgautis kelione, o mokslai dėl to nenukentėjo. Manau, kad pavasario gale, kai esi pavargęs nuo mokslų ir laukia daug atsiskaitymų, išvykti į Prancūziją buvo geriausias sprendimas. Grįžau kupina geros nuotaikos, įspūdžių, šiek tiek fiziškai pavargusi, bet emociškai pasikrovusi pozityvios energijos.“ (E. Žebelytė). „Tuo metu šiek tiek išsvargome keliaujant po skirtingas vietas, tačiau dabar likę tik geri prisiminimai.“ (E. Čižauskaitė).

Nors prieš vykdami į Prancūziją studentai dažnai nerimauja, tačiau grįžę vienbalsiai rekomenduoja šią programą savo kolegoms. „Jeigu tik turite galimybę ir norite pažvelgti į ne turistinę, o į tikrąją Prancūzijos pusę – labai rekomenduoju. Tai ne tik puiki galimybė patobulinti savo prancūzų kalbos žinias, bet ir susirasti tikrų draugų!“ (E. Čižauskaitė). „Be abejonų, rekomenduoju, nuostabi patirtis ir prisiminimai! Galiausiai pati save nustebinau tuo, kad per gana sudėtingą studijų laikotarpį, kai spaudė atsiskaitymai, nepabijojau išvažiuoti su šia programa. Esu be galo laiminga dėl šio sprendimo – šios patirtys ir nauji draugai suteikė man energijos sėkmingai pabaigti 5 kursą.“ (E. Žebelytė). „Tikrai rekomenduoju dalyvauti visiems, nes tai puiki proga išeiti iš komforto zonos, pamatyti naujas

vietas, kurių tikriausiai nepamatytumėte keliaudami patys. O ką jau kalbėti apie prancūziškąją virtuvę ir naujas pažintis.“ (V. Kazlauskas).

Asociacija „Laba diena“ įsipareigoja kiekvienais metais priimti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto 10–12 studentų grupę. Datos nustatomos bendru susitarimu tarp abiejų pusių. Programos dalyvių studentų kelionės Kaunas–Dižonas pirmyn-atgal išlaidos apmokamos iš LSMU fa-

kultetų lėšų. Todėl kviečiame visus studentus tobulinti prancūzų kalbos žinias ir dalyvauti kitais metais konkurse.

Kviečiame 2024 m. gruodžio 12 d. 16.30 val. pabendrauti su LSMU studentais, kurie šių metų gegužės mėn. dalyvavo kultūrinėje dalykinėje pažintinėje studentų mobilumo programoje Prancūzijoje. Renginys vyks Kalbų ir edukacijos katedroje (M. Jankaus g. 2), 9 auditorijoje.

„Veterinarija šiandien: pieninio tipo karvių bandos sveikatos, gerovės ir reprodukcijos valdymas“ – mokslo naujovės ir veterinarijos praktika

Lapkričio 8 d. LSMU Veterinarijos akademijoje vyko tarptautinė mokslinė konferencija „Veterinarija šiandien: pieninio tipo karvių bandos sveikatos, gerovės ir reprodukcijos valdymas“, kurią organizavo Veterinarijos fakultetas.

Prof. R. Želvytė
Konferencijos organizacinio komiteto narė

Pieninių karvių bandos sveikatingumo valdymas svarbus, užtikrinant gyvūnų gerovę, siekiant didesnio pieno produktyvumo bei

kokybės ir geresnių reprodukcijos rodiklių, mažinant ligų gydymo išlaidas, taip sudarant sąlygas tvariam ūkininkavimui. Konferencijoje pristatyti naujais moksliniais duomenimis apie pieninių galvijų sveikatingumą ir gerovę, reprodukcijos ir bandos valdymą bei jų pritaikymo galimybes veterinarinėje praktikoje. Konferencijoje dalyvavo ir savo tyrimų rezultatus pristatė svečiai iš Hanoverio, Glazgo, Salonikų Aristotelio universitetų, Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universiteto bei LSMU mokslininkai, dėstytojai, doktorantai.

» 10

„Veterinarija šiandien: pieninio tipo karvių bandos sveikatos, gerovės ir reprodukcijos valdymas“ – mokslo naujovės ir veterinarijos praktika

9» Mokslo naujovėmis domėjosi ne tik akademinė bendruomenė, bet ir gausus būrys veterinarijos gydytojų-praktikų.

Konferencijos pranešėjus ir dalyvius sveikino akademikai prof. habil. dr. H. Žilinskas ir Veterinarijos akademijos kancleris prof. dr. M. Malakauskas. Sveikinimo žodį tarė Veterinarijos fakulteto absolventas LR Seimo narys dr. K. Mažeika ir Lietuvos pieno gamintojų asociacijos prezidentas J. Vilionis. Veterinarijos fakulteto dekanas prof. dr. R. Stankevičius džiaugėsi gausiu dalyvių ir klausytojų skaičiumi bei padėjo konferencijos rėmėjams: žemės ūkio kooperatyvui „Pienas LT“, UAB „Krekenavos agrofirma“,

UAB „Agrokonzerno grupė“ ir visiems prisidėjusiems prie šios konferencijos organizavimo. LR žemės ūkio ministerijos Strateginio planavimo departamento Mokslo, inovacijų ir žinių plėtros skyriaus vedėja dr. Ž. Šukytė-Kraskauskienė pristatė klausytojams tyrimų ir inovacijų skatinimo apžvalgą ir rekomendacijas: galimybes, gerąsias patirtis, lūkesčius. Su ūkiuose auginamų gyvūnų gerovės ir sveikatos vertinimu praityje, dabar bei vykstančiais pokyčiais supažindino Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacijos pirmininkė dr. V. Zigmantaitė.

Hanoverio universiteto (Vokietija) mokslininkė, veterinarijos gydytoja dr. N. Gundling, vykdanči epidemiologinius gyvūnų sveika-

tos tyrimus pieno ūkiuose, pristatė reprodukcijos valdymo galimybes pieninio tipo karvių bandoje. Salonių Aristotelio universiteto (Griekija) mokslininkas, veterinarijos gydytojas dr. I. Proios supažindino su galvijų nagos amputacijos atvejais ir gydymu. Glazgo universiteto mokslininkai (Didžioji Britanija), veterinarijos gydytojai – Europos galvijų bandos sveikatingumo valdymo katedros diplomantas dr. L. Viora, kurio tyrimų sritis yra galvijų sveikata, gamybos ir gerovės aspektai, pienui karvių reprodukcijos valdymas, tešmens sveikata, antimikrobinių preparatų ir tikslųjų technologijų bei jutiklių naudojimas ūkyje, bei Karališkojo veterinarijos gydytojų katedros (JK) narys dr. J. Cookas, kuris

yra pripažintas galvijų sveikatos ir gamybos specialistas, pristatė pranešimus apie pieninio tipo karvių bandos sveikatingumo vertinimą ir pereinamojo laikotarpio karvių valdymo vertinimą pieninėse bandose. Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universiteto mokslininkės doc. dr. L. Liepa, kuri specializuojasi atrajotojų medžiagų apykaitos sutrikimų, klinikinės chemijos, pienui bandų sveikatos tyrimų srityje, supažindino klausytojus su gyvūnų sveikatos vizitų įvedimo iššūkiais Latvijoje, ir doc. dr. I. Šematoviča pristatė pienui galvijų poūmės prieskrandžio acidozės gydymą. Pienui karvių bandos sveikatingumo valdymo situaciją Lietuvoje pristatė VA Stambijų gyvūnų klinikos profesorius dr.

R. Antanaitis. Šios klinikos veterinarijos gydytoja dr. D. Malašauskienė konferencijos dalyvius supažindino su naujausiais tyrimų rezultatais identifikuojančiais ir kontroliuojančiais galvijų skausmą moderniuose ūkiuose. Taip pat buvo pristatomi standiniai pranešimai, iš kurių konferencijos dalyvių sprendimu išrinkti trys geriausieji. Konferencijos pranešimai paskatino aktyvias dalyvių diskusijas galvijų gerovės ir sveikatingumo valdymo klausimais.

Tikimės, kad ši tarptautinė konferencija taps tradiciniu kasmečiu Veterinarijos fakulteto organizuojamu renginiu, kuriame veterinarijos mokslo naujovėmis, inovacijomis ir idėjomis dalysis Lietuvos ir užsienio mokslininkai.

LSMU Veterinarijos akademija pasipuošė gyvūnų vaizdais

LSMU Veterinarijos akademijos Centrinų rūmų vestibulyje bei Didžiosios salės fojė atidaryta viena iš didžiausių šiose erdvėse veikusių parodų. Parodos autoriai – foto klubo „Myliu tėviškę“ nariai, 14 fotografų mėgėjų, įvairių profesijų atstovai iš skirtingų Lietuvos regionų, kuriuos suvienijo pomėgis fotografuoti Lietuvos vaizdus.

G. Stanišausko ir V. Navalinsko nuotr.

Autoriai atrinko ir pasiūlė parodai daugiau nei 120 nuotraukų apie juos supančius gyvūnus, paukščius, augintinius. Parodos dalyviams, autoriams ir svečiams pasveiki-

no Veterinarijos akademijos kancleris prof. M. Malakauskas, mintimis apie parodą pasidalijo fotomenininkų kuratorius Virgilijus Navalinskas. Renginį vedė VA muziejaus

vedėja Lina Baršauskienė, šventinę nuotaiką kūrė Joniškėlio moterų vokalinio ansamblio atliekamos dainos. Pasidžiaugta, kad parodoje galima susipažinti su įvairių gyvūnų

pasauliu per fotografų užfiksuotus akimirkas. Jos atskleidžia ne tik gyvūnų grožį, kasdienį jų gyvenimą, unikalios charakterius, bet meilę ir dėmesį gyvūnams sujungia

skirtingas žmones bendroms veikloms. Paroda veiks du mėnesius. Kviečiame apsilankyti.

Tel.: +370 683 37107 *pasiteirauti*
VA muziejaus inf.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. Šeimos medicinos klinikoje Slaugos paslaugų namuose poskyryje (darbo užmokestis nuo 1431,36 Eur iki 1764,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija, darbo patirtis sveikatos priežiūros įstaigoje.

Papildomos kompetencijos – privalumas: vairuotojo pažymėjimas, užsienio kalbų mokėjimas, skiepijimo pažymėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išklausa sveikatos srityse.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2024-12-02**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Administratoriaus** 1,0 et. Radiologijos klinikoje Branduolinės medicinos skyriuje (darbo užmokestis nuo 1375,04 Eur už 1,0 et. darbo krūvį neatskaičius mokesčių). Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: turėti ne žemesnį kaip aukštąjį neunivers-

itetinį išsilavinimą, raštvedybos žinios, mokėti dirbti kompiuteriu ir šiuolaikinėmis biuro technikos priemonėmis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, veiklos planą pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2024-12-02**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Sporto medicinos gydytojo** 0,5 et. Sporto medicinos klinikoje (darbo užmokestis nuo 1260,64 Eur už 0,5 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių). Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu: zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt

iki **2024-12-02**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Kineziterapeuto** 1,0 et. Vaikų reabilitacijos ligoninėje „Lopšelis“ Bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1680,00 Eur iki 1764,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes: kineziterapeuto profesinė kvalifikacija, darbo patirtis sveikatos priežiūros įstaigoje.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, pažymą iš „Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2023-12-02**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326773, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius
Aušrinė Amšiejūtė, Teisės tarnybos vadovė
Elvyra Žilinskienė, tel. (8 37) 703480, el. p. elvyra.zilinskiene@kaunoklinikos.lt

¹ Dalyje dėl Radiologijos klinikos sprendimų priima Teisės tarnybos vadovė Aušrinė Amšiejūtė, veikianti 2020-11-29 sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. K-1364 pagrindu.

Spalį paminėti fakultetų šventieji globėjai

Spalio 3 d. Veterinarijos akademija minėjo šv. Pranciškaus – gyvūnų globėjo dieną. Universiteto kapelionas kvietė visus šią dieną paminėti palaiminant savo augintinius.

Raimonda Balandė
LSMU sielovados koordinatore

Prieš palaiminimą kapelionas sakė: „Šv. Pranciškus Asyžietis gyvena nuostabioje darnoje su Dievu, su kitais žmonėmis, su gamta ir su saviimi pačiu. Veterinarų misija – liudyti savo meilę Dievo sutvertam pasauliui, ypač gyvūnijai, nuo kurios priklauso ir žmogaus sveikata bei gyvybė, žmogaus emocijos ir net laimės pojūtis. Kiekvienas žmogus šiame pasaulyje turi savo vaidmenį. Gyvūnų pats sudėtingiausias vaidmuo – patikrinti žmonių gerumą.“

Spalio 10 d. Farmacijos fakultetas minėjo savo šventąjį globėją – šv. Joną Leonardi. Bendruomenė rinkosi į Kauno klinikų koplyčią šv. Mišių aukai.

Spalio 18 d. Bažnyčia mini šv.

Luką. Šventasis evangelistas Lukas yra visų gydytojų ir medikų, taip pat ir LSMU Medicinos fakulteto globėjas. Šv. Mišioms Kauno klinikų šv. Luko koplyčioje šią dieną vadovavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Saulius Bužauskas, koncelebravo LSMU kapelionas monsinjoras Artūras Jagelavičius.

Šv. Mišiose dalyvavo Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Renaldas Jurkevičius, direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms prof. Tomas Lapinskas, direktorė valdymui ir plėtrai dr. Eglė Ramanauskienė, LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. Andrius Macas bei didelis būrys Kauno klinikų kolektyvo. Šv. Mišiose giedojo klinikų vokalinis ansamblis „Kolegės“.

„O kas kitas, jei ne medikas, kas, jei ne medicinos darbuotojas, jei ne

gydytojas, turi pasižymėti gailėstingumu tiems, kuriuos gydo“, – sakė vyskupas S. Bužauskas pabrėždamas, jog gailėstingumas reiškia ne tik gailėti sergančio žmogaus, bet ir su meile padėti, siekiant pasirūpinti, patarnauti kaip galima geriau. Ne tik vaistai, receptai, bet ir medikų žodis bei dėmesys sergančiam žmogui yra nepaprastai geras vaistas.

„Dėkojame šiandien Dievui už visus medikus, kurie atlieka savo pareigą, įdeda širdies į savo misiją, parodo gailėstingumą. Kaip žinome, gailėstingumo reikia ne tik tiems, kuriems patarnaujame, bet ir tarpusavyje reikia atjautos ir supratimo, solidarumo. Kaip gražu, kad šitas medikų choras vadinasi „Kolegės“. Kolegialumo reikia kiekvienoje specialybėje ir medicinoje, kad nepaliktume vieni kitiems nepabaig-

tų darbų, nepaliktume neatliktos užduoties ir kad vieni į kitus žiūrėtume kaip į bendradarbius, bet ne kaip į konkurentus, ne kaip į priešiška nusiuteikusius žmones. Tas broliškumas turbūt yra labai vertinamas ir kitų žmonių, kurie iš šalies tik prisiliečia prie vienos ar kitos tarnystės“, – sakė vyskupas S. Bužauskas.

„Svarbu, kad mes, rūpindamiesi savo žemiška sveikata, pagalvotume taip pat apie savo trapumą ir laikinumą šioje žemėje. Sveikata yra Dievo dovana. Kad ir kiek visi besirūpintų mumis, vieną dieną atsidursime Viešpaties akivaizdoje. Dabar jau reikia pradėti statyti Dangaus karalystę, kuri nesibaigs“, – kalbėjo vyskupas šv. Mišių homilijoje, atkreipdamas dėmesį, kad kiekviena proga, kai žiūrime, kaip galima labiau mylėti ir daugiau gera padaryti. Dangaus

karalystė jau yra prasidėjusi, jau rušiamės tam buvimui su Dievu veidas į veidą, amžinybei, kur nieko nebetrukis, kur į visus klausimus pats Viešpats mums atsakys. Minint medikų globėją šventąjį Luką, vyskupas ragino prašyti jautrumo, kantrybės, švelnumo ir kad kuo geriau duotas dovanas panaudotume Dievo garbei, žmonių džiaugsmui ir, aišku, savo profesiam pasitenkinimui.

Ačiū už darbą, ačiū, kad jums svarbus tikėjimas, kad bendradarbiaujate su sielovados komanda, specialistais, kuriuos Bažnyčia siunčia į klinikas, įvairius iššūkius kartu išsprendžiate, kad gytų ne tik žmogaus kūnas, bet ir dvasia. Kad žmogus taip pat susimąstytų apie Dievą, prieš kurį vieną dieną stosime“, – sakė vyskupas S. Bužauskas šv. Mišiose Kauno klinikų koplyčioje.

R. Balandės nuotr.

**KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS**

JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

+370 37 326500

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Lapkričio 26 dieną 12 val. LSMU Neuromokslų instituto vyresnioji mokslo darbuotoja **dr. Rasa Liutkevičienė** Neuromokslų institute (Eivenių g. 4, 203 seminarų kambarys) skaitys viešąjį pranešimą „**Akių neurodegeneracinių ir regos nervo klinikinių ir molekulinų žymenų svarba**“. Kviečiame dalyvauti.

PASKAITA

Farmakognozijos klubas **lapkričio 27 d., 14.30 val.** kviečia į doc. **Audronio Lukošiaus** paskaitą „**Vaisininis preparatas vs maisto papildas**“ Farmacijos fakultete, 126 aud. Paskaitos metu bus nagrinėjami esminiai skirtumai tarp vaistinių preparatų ir maisto papildų, įskaitant jų registravimo / notifikavimo ypatumus, pateikiami praktiniai pavyzdžiai. Kviečiame dalyvauti visus besidominčius!

PADĖKA

Dėkojame Medicinos fakulteto dekanui profesoriumi A. Macui, Biochemikų draugijai ir visai LSMU bendruomenei, paminint Biochemijos katedros profesoriaus a.a. Artūro Kašausko buvimą su Jumis ir jo IŠĖJIMĄ.

**Danutė Kašauskienė,
sūnūs Emilis ir Aurimas**